

ABD ile Rusya'nın PYD'ye yaklaşımı farklı değil

05.11.2017

Nurzen Amuran: Sayın Yılmaz bir zamanlar Dışişlerinde “meslek mensubu” olmak önemliydi. Belli bir kariyerden geçenler Dışişlerinin basamaklarında yükselirdi. Kâtip olmadan başkatip olamazdınız. Gerekçesi “bu mesleğe girenler devleti temsil edenlerdi”. Ya bugün, mesela siz nasıl büyükelçi oldunuz?

Öztürk Yılmaz: Dışişleri Bakanlığı, dış politikanın oluşturulmasında belirleyici konumunu özellikle son yıllarda iyice kaybetmiş bulunuyor. Eskiden dış politikayla ilgili bir konu olduğunda herkes “**Acaba Dışişleri Bakanlığının bir açıklaması var mı**” diye merak ederdi. Şimdi ise, her gün, her konuda ve her açıklamayı ya Sayın Cumhurbaşkanı yapıyor ya da Sözcüsü. Dışişleri bürokrasisi bir geleneğin, tecrübenin ve vizyonun oluşturulduğu mutfaktır. Şu anda Dışişleri’nde genel olarak bir kurumsal liyakat erozyonundan bahsetmek sanırım abartılı olmayacaktır. Bizim zamanımızda ODTÜ, Boğaziçi, Bilkent, Ankara Siyasal’dan ağırlıklı kariyer meslek memuru alınırdı. Yani her üniversiteden ve her bölümden başvurular kabul edilmezdi. Bir kalite, liyakat, dil, perspektif, öngörü ve göreve uygunluk aranırdı. Mesela ben devletin yatılı okulunda kalarak Ardahan Lisesi’ni bitirdim. Sonra ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun olarak, Dışişleri Bakanlığı sınavını kazandım. 19 yıl süren görevimde daha ziyade uluslararası güvenlik, Orta Asya, Kafkasya, Rusya, AB, Orta Doğu gibi siyasi bölümlerde çeşitli görevlerim oldu. Bildiğiniz üzere, Musul Başkonsolosluğundan sonra da Tacikistan’a Büyükelçi olarak atandım.

AKP’nin ilk yıllarında bakanlıktaki mevcut yapı “**monşer**” diye yıpratılmak istendi. Büyükelçiler ve bakanlık bürokrasisi etkisizleştirildi. Göreve uygunluk gözetilmeden siyasi atamalar yapıldı. Hükümet kendi ideolojisine yakın kişileri, tabiri yerindeyse, tayin ve terfiyle ödüllendirdi.

Bu, AKP iktidarının ilk yıllarında bakanlığı dönüştürme stratejisiydi ve maalesef önemli ölçüde de başarılı oldu. Bakanlıktan buna itiraz edenler sindirildi, pasif görevlere atandı veya tayin ve terfide önlerine engel konuldu. Daha büyük çaplı değişiklik ise, 2010 yılından sonra yaşandı. Zira, bugün Dışişleri’nden FETÖ bağlantısı iddiasıyla atılan yaklaşık 600 farklı pozisyondaki çalışanın neredeyse yüzde 80’inin 2010’dan sonra yapılan sınavlarla Bakanlığa alındığı belirtiliyor. Tuhaflık şurada; her ne hikmetse alınanlar atıldı ama atılanları işe alanlar hale görevdeler. Ayrıca, bu atılmalarda ne kadar dikkatli ve adil davranıldığını da bilemiyoruz. Umarım hukuk işler ve suçlu/suçsuz ayırımı yapılır.

2010’dan sonra Bakanlık sınavlarının yapılış yöntemi önemli ölçüde değişti ve bu sınavların nasıl hazırlandığını bir türlü öğrenemedik. Daha önce belli üniversitelerden mezun olanlar sınava müracaat ederken, sonra bir anda neredeyse her üniversiteden ve her bölümden müracaatlar kabul edildi. Bu ister istemez kaliteyi düşürdü. Önceden çok iyi seviyede yabancı dil bilgisi şartken, bir de baktık alınan bazı kişiler yurtdışında İngilizce konuşulan ülkelere tayin edilerek dil açıklarının kapanması hedeflendi. Bu pek alışık olmadığımız bir durumdu. Bakanlık bu dönemde çok siyasileşti.

Dış politikada fiyasko yaşıyoruz. Tabii Dışişleri’nin bu noktaya getirilmesinin baş sebebi siyasi iktidarın bu yöndeki iradesidir. Artık risk almak, alternatif bir görüş üretmek yerine yapılan görüşmelerin notunu tutmak daha güvenli görülüyor. İnsanlar tedirgin ve kimse risk almak istemiyor.

Şimdi Dışişleri'nde tekrardan eskiye dönüş konusunda bir eğilim olduğunu duyuyorum. Ancak, dış politikanın Dışişleri Bakanlığının uhdesinden alınıp Saray'ın danışmalarına teslim edildiği bir ortamda açıkçası bu çok da gerçekçi gelmiyor.

Amuran: Kısacası Dışişleri Bakanlığı, özelliği olan bir bakanlık olmaktan uzaklaştı diyorsunuz. Dışişleri mensupları bir zamanlar devletin dış politika kararlarını dizayn eden öncü kuvvetleriydi, değil mi?

Yılmaz: Elbette. Bugün Dışişleri Bakanlığının dış politikada belirleyici bir pozisyonda olması hayli zor... Dış politikada şu anda kimin belirleyici olduğunu anlamak için kritik konularda yapılan değerlendirmelere bakmak yeterli. Sayın Cumhurbaşkanı miting meydanlarında zaten her şeyi kendisi söylüyor. Eskiden Dışişleri, dış politikada amiral gemisiydi, şimdi ise böyle bir gücü bulunmuyor.

ŞİMDİ TARİHİ BİR ADIM ATIP KKTC'NİN TANITIMINA YÜKLENMELİYİZ KARARLI OLMALIYIZ ZİRA BİZ HAKLIYIZ

Amuran: Dış politikadaki sorunlar için sizin zaman zaman dile getirdiğiniz bir yöntem var: "Müzakerelerde pazarlık gücünün olması için bazen alttan almak, masayı dağıtmak ve bu şekilde sonuçlandırmak esastır" diyorsunuz. Bu yöntem ödünsüz müzakerenin kuralları... Kıbrıs sorunun çözümünde bu yöntemi neden kullanamadık?

Yılmaz: Evet doğru müzakerelerde pazarlık gücünüzün olması için bazen alttan almak gerekir, bazen de masayı dağıtmak bir yol olabilir.

Kıbrıs sorunun çözümünde iki yol var:

İlki; müzakerelerle "**Birleşik Federal Kıbrıs**"ın sağlanmasıdır. Bu konuda 40 yıldır müzakereler devam ediyor ve hiçbir sonuç alınmadı. Rum tarafı her ne kadar kâğıt üzerinde kabul etmiş olsa da pratikte Kıbrıs Türklerinin egemen eşitliğine inanmıyor. Kıbrıs Türklerini azınlık, Türkiye'yi ise Ada'da işgalci olarak görüyor. Rum böyle görüyor. Dünya da önemli ölçüde Rum'un bakış açısıyla konuya yaklaşıyor. Bu gerçeği bilmeyen yok. Ayrıca, Rum fırsatçılık yaparak müzakereleri tikiyor; masadan kalkıyor, posta koyuyor ve her defasında bir süre sonra tekrar başlayacak müzakerelere daha avantajlı bir noktadan devam etmek istiyor. Yani adım adım müzakere yöntemiyle kendi alanını genişleterek ilerliyor. Bir sonraki müzakere kalınan noktadan devam ediyor.

Türk tarafı ise, her masaya oturduğunda bir şeyler vererek kalkıyor. Bu böyle devam edemez. Ucu açık müzakere yöntemi bize zarar verdi. Biz Kıbrıs'ta kapsamlı müzakere yöntemini destekledik. Ama olmadı ve olmuyor. Başka bir şey yapmak lazım...

Bu noktada ikinci yol geliyor. O da KKTC'nin tanıtılmasıdır. Türkiye bu konuda hep söylem seviyesinde kaldı ve gerçeği konuşmak gerekirse bazen AB üyeliği, bazen de başka gerekçelerle KKTC'nin tanıtımı konusuna önem ve ağırlık vermedi. Hep izolasyonlardan bahsetmek suretiyle tanınma konusunu arka plana itti. Ben 6 aydır TBMM kürsüsünden KKTC'nin artık tanıtılması hususunda adım atılmasını tekrarlıyorum. Zira bölgede üniter yapılar bozulup ayrı devletçiklerin provası yapılırken, biz tanınma dışında her şeye sahip devleti ortadan kaldırıp, Rum'un gölgesinde federal bir yapıya zorluyoruz. Bu kabul edilemez, KKTC'nin artık tanıtılması lazım. Bu konuda Dışişleri Bakanlığımızın KKTC'nin tanıtılmasından sorumlu bir Özel Temsilci atamasını önerdik.

Tekrar uyarıyorum. Gün bugündür, onlar masayı yıktılar; Annan Planı'nı reddettiler; en son müzakerelerden de kendileri masadan kalktı. Şimdi tarihi bir adım atıp, KKTC'nin tanıtımına yüklenmeliyiz, kararlı olmalıyız, zira haklıyız.

Amuran: Ege'de 14 ada ve kayalıkların Yunanlılarca el konulması karşısında sessiz kalmamız, kamuoyunun tepkisine rağmen hiçbir açıklama yapılmamasının, olası sebepleri neler olabilir? Eski bir dışişleri mensubu olarak hangi olasılıkları düşünüyorsunuz?

Yılmaz: Ege'de aidiyeti tartışmalı ada, adacık ve kayalıkların nerdeyse tamamı Yunanistan'ın kontrolünde bulunuyor.

Tuhaf bir şekilde bu adaların bir tarafını Yunanistan turizme açmış ve Türkiye'den gidenler, Yunanistan adalarına gitmiş

olduğunu düşünüyorlar. Adaların diğer tarafında ise, Yunan askeri birlikleri var. Hükümet sessiz ve “**Bu formasyonlar bize aittir, işgal ettiğiniz topraklar Türk adalarıdır, bu işgali kabul etmiyoruz ve protesto ediyoruz**” demiyor. Ama aynı hükümet çıkıp, milli duruştan bahsediyor, biz de anlamakta zorlanıyoruz.

MÜSLÜMAN ÜLKELERDE CEHALETLE MÜCADELE AYNI ZAMANDA TERÖRLE MÜCADELE ANLAMINA GELECEKTİR

Amuran: Bugün dünyanın gündeminde en büyük tehlike farklı istihbarat örgütlerince beslenen ancak kendi kontrollerinden çıkıp kendi halklarına bile zarar vermeye başlayan terör örgütleridir. Sözelimi IŞİD, uluslararası koalisyon güçleri bunlarla yıllardır neden baş edemiyor. Bu nasıl bir senaryodur?

Yılmaz: IŞİD şu anda sadece Suriye topraklarının yüzde 5'ine, Irak topraklarının ise, yüzde 2'sine hâkim durumda. Ama bir süre sonra bu da son bulacak.

IŞİD, radikal cihatçı katil bir terör örgütüdür. Yabancı istihbaratların uşağı haline dönüşmüş ve daha ziyade Müslümanlar üzerine kan kusmaktadır. Müslüman dünyanın sorunları devam ettikçe, etnik ve mezhep temelinde bu bölgeyi karıştıracak taşeronlar her zaman bulunacaktır. Müslüman ülkelerde cehaletle mücadele, aynı zamanda terörle de mücadele anlamına gelecektir. Unutmayalım, bizim kurdumuz içimizde. Bu radikal gruplarla mücadele en önemli gündem maddesi olarak ele alınmalı ve ülkeleri kaosa ve işgale sürükleyen bu yapılar mutlaka ortadan kaldırılmalıdır.

Amuran: Barzani'nin siyaset sahnesinden çekilmesinden sonra Kuzey Irak'ta farklı bir politika mı dizayn edilmeye çalışılıyor? Türkiye'nin Irak'ın bütünlüğü üzerine tesis ettiği yeni konsept geleneksel politikalarımıza dönüş sinyalinin verebilir mi?

Yılmaz: Barzani referandum kararı alınınca; yapıcı, dostane ve net uyarılarda bulduk. Yaptığım uyarıların doğru çıkmamasını dilerdim. Ama öyle olmadı.

Artık Barzani'siz IKBY göreceğiz. Irak'ın toprak bütünlüğü bizim için son derece önemlidir. Hükümet çok yanlış yaptı. En azından bütün bu yaşananlardan bir ders çıkarır ve Irak Merkezi Hükümeti'ni artık göz ardı etmez.

Amuran: Kerkük gibi statüsü tartışmalı olan bölgelerin Irak yönetimine geçmesinde Haşdi Şadi güçlerinin rolü var. Ancak Türkiye'ye yönelik son tehditlerinin perde arkasında ne var?

Yılmaz: Biz Kerkük'e başından beri “**Özel Statü**” verilmesini savunuyoruz. Bu konuda çok detaylı açıklamalarda bulduk, konu hassasiyetini koruyor.

Tabii Kerkük'ün Irak Merkezi Yönetiminin eline geçmesinde Haşdi Şaibi'nin rolü yadsınamaz. Özellikle son dönemde, İran'ın Kerkük'te artan etkisini biliyoruz. Kerkük'ün Türkiye-İran arasında bir bilek güreşine dönmemesi önem taşıyor. Bu noktada; Haşdi Şaibi güçleri eğer bir düzenlemeyle “**Iraklaştırılmazsa**”, bu bir sorun olarak devam edebilir.

Amuran: PKK-PYD'ye karşı sınır güvenliğimizin sağlanmasında bugün nasıl bir politika izlemeliyiz? Bir taraftan IŞİD'e karşı Amerika PKK-PYD'yi silahlandırıyor, resmi kaynaklar, silahların 3500 tırla gittiğini belirtiyorlar. Öte yanda Rusya PKK ile bağlantısını kesmiyor, ABD ve Rusya, bir süre sonra amaçlarına ulaştıklarında PKK-PYD'yi çıkarlarına ortak edecekler midir sizce?

Yılmaz: ABD ile Rusya'nın Suriye'deki PYD'ye yaklaşımı birbirinden çok da farklı değil. Her iki ülkenin de Suriye'de artık üniter yapıyı çok fazla savunduklarını düşünmüyorum. Irak'ta Merkezi Hükümet'in son hamlesi bir toparlanma sağlamış görünüyor, ancak, Suriye'de ayrışma doludizgin devam ediyor. Bölge ufalanırsa, sınır güvenliğimiz daha riske girmiş olur. Sınır güvenliği derken, sadece fiziki güvenlikten bahsetmiyorum. Bu noktada Şam ve Bağdat'ın ülkelerine hâkim olması ve bu iki ülkenin toprak bütünlüğünün desteklenmesi büyük önem taşıyor.

16 NİSAN ANAYASA REFERANDUMU TÜRKİYE'NİN ELİNİ HEM İÇERİDE HEM DE DIŞARIDA ZAYIFLATMIŞTIR

Amuran: Dış politikada tezlerimizi güçlendirecek eleştirilere geçit vermeyecek bir demokratik yapılanmayı nasıl

sağlayacağız?

Yılmaz: Bu sorunuz çok önemli, Türkiye demokratik karakterini kaybettikçe hem içeride bölünüp kutuplaşıyor, hem de dışarıda eli zayıflıyor ve baskıya maruz kalıyor. O nedenle 16 Nisan Anayasa Referandumu Türkiye'nin elini hem içeride hem de dışarıda zayıflatmıştır.

Bu topraklarda yeniden demokrasiyi yeşertmeliyiz. Cumhuriyet'ten, demokrasiden ve Atatürk'ün yolundan sapanların baskı ve zulümden başka Türkiye'ye verebilecekleri hiçbir şey kalmamıştır. Yeniden ayağı kalkıp demokrasiyi güçlü bir şekilde savunmalıyız.

Amuran: ABD ve AB ile ilişkiler de geleneksel dış politika normlarımızı uygulayabilmek için nasıl bir süreç izlemeliyiz? Çünkü Batı'da da neoliberal politikalarda çatlama görüyor. Aşırı sağın güçlendiğini görüyoruz. İktidarımız bu süreci doğru okuyor mu?

Yılmaz: ABD ve AB ile kısa zamanda telafisi sağlanamayacak sorunlar yaşıyoruz. Karşılıklı güven sorunu var ve bu giderek derinleşiyor. ABD ile pergel iyice açılıyor. Ayrıca, AB ile üyelik müzakereleri donmuş durumda.

Yeni bir anlayışla ilişkileri karşılıklı hassasiyetlere uygun şekilde ele almak gerekiyor. AKP, Türkiye'ye hep kaybettirdi.

Bizim dışarıda dostlara ihtiyacımız var. Bölgemiz çalkantılı ve gelişmeler Türkiye'nin aleyhine cereyan ediyor. Bu noktada; dış politikada radikal bir değişiklik yapıp ulusal çıkarlarımızı koruyacak bir bakış açısı yakalamalıyız. Türkiye'mizin zenginleşmesi ve küresel bir güç haline gelebilmesi, bu anlayışla sağlanabilir. Bunun için popülizmden uzak bir siyaset izlemek şarttır.

TBMM'NİN DIŞ POLİTİKADA AĞIRLIĞI YOK

Amuran: Dış politika, iktidarların değil devletin politikasıdır. Partiler üstü bir anlayışı gerektirir. Bu çerçevede bakılırsa TBMM'nin rolü önemli... Sizce yeterince işbirliğine açık mı iktidar?

Yılmaz: İktidar işbirliğine açık değil. Önerilerimize kulak tıkıyor. 2 yıldır her konuda somut önerilerde bulunuyoruz. Keşke yanılmış olsaydık. Dönüp de "Muhalefet ne söylüyor" demiyorlar. O nedenle dış politikada fiyasko yaşanıyor. TBMM'nin dış politikada ağırlığı yok.

Amuran: Biraz önce demokratik yapılanmadan söz ettik. Ancak demokrasiyi sandıkla gelen sandıkla gider diye tanımlayan iktidar belediyelerde sandığın önemini neden geri plana attı, sadece değişim ihtiyacı mı?

Yılmaz: Belediye başkanları "Tek Adam" rejimine direnemedi. Bu süreç demokrasinin olmadığını da ortaya koydu. "Tek Adam" rejimini anlamakta zorlananlar, bu istifalarla tüm gerçeği en çıplak ve açık örnekleriyle gördü. Yarattıkları "Milli İrade" fetişizmini kendi uygulamalarıyla çöpe attılar. İlla da bir değişimden bahsedeceksek, bu değişim demokrasinin "Tek Adam" rejimine çevrilmesi değişimidir.

FETÖ SUÇLUDUR VE MÜCADELE ARTIK HATA KABUL ETMEZ BİR SÜREÇTİR

Amuran: Olağanüstü Hal sadece terörle mücadele için ilan edildi denildi. Terörün neleri kapsadığı netlik kazanmadığı için tartışılır kararlar, amacı aşan uygulamalar, hukuku adaleti de tartışılır noktaya getirdi. Muhalefetin gücü arttı ama muhalefet olanakları kısıtlandı. CHP olarak bu yasama döneminde öncelikleriniz neler olacak?

Yılmaz: Bir Fransız özdeyişi vardır: "Adaletin küçüldüğü ülkelerde, büyük olan artık suçlulardır." Türkiye'de de adalet küçülmektedir ve bugüne kadar iktidara "mücadele edin" diye uyarılar yaptığımız FETÖ, AKP'nin adalet anlayışı nedeniyle akıllarda aklanmaktadır. FETÖ suçludur ve mücadele artık hata kabul etmez bir süreçtir.

Biraz önce de söyledim, Dışişleri'nde FETÖ'cülerini göreve getirenler hala görevlerinin başında. Bu siyasette de böyle maalesef. OHAL sanırım siyasetçilere işlemiyor.

Peki, bundan sonraki yasama döneminde CHP ne yapacak? Tek Adam rejiminin yeni uyum yasaları Meclis'e gelecek ve CHP yine teslim olmayacak. Meclis'i çalıştırmak için tüm milletvekilleriyle birlikte 7-24 çalışacak. Biz, rantlar kazanmak ve cebimizi doldurmak için değil, büyük bir milleti zillete teslim etmemek için buradayız. Sonuna kadar da hem Meclis'te hem de ülkemizin her bir karış toprağında bildiklerimizi söylemeye, millet için mücadele etmeye devam edeceğiz. En çok da AKP'ye oy veren yurttaşlarımız için...

Amuran: Değerlendirmeleriniz için çok teşekkür ederiz.

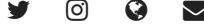
Yılmaz: Ben teşekkür ederim.

Nurzen Amuran

Odatv.com

Nurzen Amuran

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Bağış'ın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

31.10.2021

Tüm Yazıları

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşığı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VIDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

